

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อศึกษาเปรียบเทียบ และหาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตและความพึงพอใจในงาน ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองและเขตชนบท ของจังหวัดขอนแก่น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองและเขตชนบท ของจังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุราชการและสภาพเศรษฐกิจสังคมต่างกัน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองและเขตชนบท ของจังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุราชการ และสภาพเศรษฐกิจสังคมต่างกัน
3. เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตและความพึงพอใจในงาน ของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองและเขตชนบท ของจังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุราชการ และ สภาพเศรษฐกิจสังคมต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองและเขตชนบท ของจังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุราชการต่างกัน มีสุขภาพจิตต่างกัน
2. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองและเขตชนบท ของจังหวัดขอนแก่น ที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมสูงกว่า มีสุขภาพจิตดีกว่า
3. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองและเขตชนบท ของจังหวัดขอนแก่น ที่มีอายุราชการต่างกัน มีความพึงพอใจในงานต่างกัน

4. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองและเขตชนบท ของจังหวัดขอนแก่น ที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมต่างกัน มีความพึงพอใจในงานต่างกัน

5. สุขภาพจิตของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ของจังหวัดขอนแก่น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ที่ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจ สังกัดตำรวจจังหวัดขอนแก่น ในปีงบประมาณ 2537 จำนวน 2,253 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ที่ปฏิบัติงานในสถานีตำรวจ สังกัดตำรวจจังหวัดขอนแก่น ในปีงบประมาณ 2537 จำนวนทั้งสิ้น 475 คน แบ่งออกเป็น ในเขตเมือง ได้แก่ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสถานีตำรวจอำเภอเมือง จำนวน 241 คน ในเขตชนบท ได้แก่ ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในสถานีตำรวจกิ่งอำเภอภูพาน ในสถานีตำรวจกิ่งอำเภอเปือยน้อย ในสถานีตำรวจตำบลสูง ในสถานีตำรวจตำบลบ้านแฮด ในสถานีตำรวจตำบลบ้านดอนงามและในสถานีตำรวจตำบลบ้านโคก จำนวน 234 คน

เครื่องมือสำหรับการวิจัย แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบสอบถามสภาพการทำงานหรือสุขภาพจิต
3. แบบสอบถามความพึงพอใจในงาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากหัวหน้าสถานีตำรวจแต่ละแห่งที่จะทำการเก็บข้อมูล จากนั้นส่งแบบสอบถามตามรายชื่อกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในแต่ละสถานี แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยแจกแบบสอบถามจำนวน 604 ชุด ได้รับกลับคืน 475 ชุด คิดเป็นร้อยละ 78.6

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ โดยคำนวณและวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. สถานภาพทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ สุขภาพจิตและความพึงพอใจในงานของกลุ่มตัวอย่างรวม
2. เปรียบเทียบค่ามัธยฐานเลขคณิตของสุขภาพจิต และความพึงพอใจในงาน จำแนกตาม สถานที่ปฏิบัติงานเขตเมืองและเขตชนบท อายุราชการ และสภาพเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three Ways ANOVA) ในกรณีที่พบความแตกต่าง จะทำการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe และทดสอบค่าที (t-test)
3. หาความสัมพันธ์ของสุขภาพจิตกับความพึงพอใจในงาน ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ผลการวิจัย

1. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมือง ที่มีอายุราชการมาก มีสุขภาพจิตดีกว่า ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองที่มีอายุรชาการน้อย ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีอายุราชการมากในเขตเมือง มีสุขภาพจิตดีกว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีอายุราชการ มากในเขตชนบท และข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองมีสุขภาพจิตดีกว่าข้าราชการ ตำรวจชั้นประทวนในเขตชนบท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$)
2. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองและเขตชนบท ที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคม ต่างกัน มีสุขภาพจิตไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองและเขตชนบท ที่มีอายุราชการต่างกัน มีความพึงพอใจในงาน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ในเขตเมืองมีความพึงพอใจในงานในปัจจุบันสูงใจ และความพึงพอใจในงานปัจจุบันสุขอนามัย ต่ำ กว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตชนบท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) ข้าราชการ ตำรวจชั้นประทวนที่อายุราชการต่างกัน มีความพึงพอใจในงานในปัจจุบันสูงใจต่างกัน อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ ($P < .05$) และข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่อายุราชการน้อย มีความพึงพอใจ งานในปัจจุบันสุขอนามัยต่ำกว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่อายุราชการมาก และข้าราชการ ตำรวจชั้นประทวนที่อายุราชการปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$)

4. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองและเขตชนบท ที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมต่างกัน มีความพึงพอใจในงาน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. สุขภาพจิตของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองมีความสัมพันธ์ทางบวก กับความพึงพอใจในงานในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$) สุขภาพจิตของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตชนบท มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในงานในปัจจุบัน และความพึงพอใจในงานในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) สุขภาพจิตของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่อายุราชการมากมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในงานในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$) สุขภาพจิตของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีสภาพเศรษฐกิจสังคมต่ำ สภาพเศรษฐกิจสังคมปานกลางและสภาพเศรษฐกิจสังคมสูง มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในงานในปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตเมืองมีสุขภาพจิตดีกว่าข้าราชการตำรวจชั้นในเขตชนบท กรมตำรวจจึงควรให้ความสำคัญต่อข้าราชการตำรวจชั้นประทวนในเขตชนบทเพิ่มขึ้น และพัฒนาสุขภาพจิตในการทำงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น โดยผู้บังคับบัญชาของตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่นออกตรวจเพื่อเยี่ยมเยียนสถานีตำรวจที่อยู่ในเขตชนบทอย่างสม่ำเสมอ เพื่อที่จะได้รับทราบปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน ที่เกิดจากการขาดแคลนด้านวัสดุอุปกรณ์ ที่ไม่เพียงพอ และหาทางสนับสนุนตามปริมาณงาน รวมทั้งสอดส่องเรื่องการบริหารงานว่ามีปัญหาภายในสถานีตำรวจในเขตชนบทหรือไม่ เพื่อจะได้แก้ไขต่อไป
2. ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตกับความพึงพอใจในงานในปัจจุบันของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนทุกระดับสภาพเศรษฐกิจสังคมเป็นทางลบ ทั้งนี้เนื่องจากข้าราชการตำรวจมีสุขภาพจิตทางตรงกันข้ามกับความพึงพอใจในงานในปัจจุบันซึ่งเป็นปัจจัยที่เกิดจากงานที่ทำให้แก่ความสำเร็จในงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้า ซึ่งหมายความว่าข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่มีสุขภาพจิตดี มองเห็นว่าปัจจัยสูงใจเหล่านี้ยังอยู่ในระดับต่ำไม่เป็นที่พอใจ แต่ยังสามารถปรับตัวเองให้ทำงานได้ปกติ จึงทำงานไม่กระตือรือร้น

ทำงานตามหน้าที่เท่านั้น ไม่ทุ่มเททำงานเท่าที่ควร ทำให้ไม่เกิดประสิทธิผลของงาน ย่อมจะมีผลกระทบต่องานโดยรวม และกระทบต่อสุขภาพจิตในอนาคต ถ้าหากยังไม่ปรับปรุงปัจจัยที่ส่งผลให้ความพึงพอใจในงานในปัจจุบันสูงขึ้น ดังนั้นกรมตำรวจจึงควรที่จะค้นหาแนวทางการปรับปรุงระบบงานและโครงสร้างต่อไป

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพจิตกับความพึงพอใจในงานในปัจจุบันของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนทุกระดับสภาพเศรษฐกิจสังคมเป็นทางลบ ทำให้ทราบว่าสภาพเศรษฐกิจสังคมของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ไม่มีผลต่อสุขภาพจิต และความพึงพอใจในงานในปัจจุบัน เป็นข้อยืนยันได้ว่าปัจจัยภายนอกคือ สภาพเศรษฐกิจสังคม มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวนน้อยกว่าปัจจัยภายใน คือความรับผิดชอบในการทำงาน ดังนั้นการพัฒนาข้าราชการตำรวจชั้นประทวนของจังหวัดขอนแก่น จึงควรมุ่งเน้นการพัฒนาปัจจัยภายในตัวบุคคล โดยตำรวจภูธรจังหวัดขอนแก่น ควรจัดให้มีการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาขีดความสามารถและศักยภาพในการทำงาน และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะทำให้ข้าราชการตำรวจพัฒนาสุขภาพจิตและความพึงพอใจในงานไปพร้อม ๆ กัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบสุขภาพจิตและความพึงพอใจในงานของข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ที่ทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน เพราะงานด้านการสอบสวนเป็นหน้าที่หลักของตำรวจ เกี่ยวข้องโดยตรงต่อประชาชน จึงมีโอกาสที่จะประสบปัญหาสุขภาพจิตได้ง่าย
2. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่สภาพเศรษฐกิจสังคมแตกต่างกัน แต่มีสุขภาพจิตและความพึงพอใจในงานไม่แตกต่างกัน จึงควรศึกษาถึงตัวแปรอื่นเช่น สายปฏิบัติงาน เป็นต้น
3. เนื่องจากข้าราชการตำรวจชั้นประทวนที่อายุราชการมาก เป็นผู้ที่มีการเกษียณการทำงาน ถ้าเสนอความคิดเห็น จึงควรเป็นกลุ่มตัวอย่างในศึกษาในงานวิจัยพัฒนางานตำรวจเรื่องอื่น ๆ ของกรมตำรวจต่อไป